

Оподаткування відсотків за вкладами, дивідендів та вигравшів у лотерею у 2015 р.

Оподаткування пасивних доходів завжди перебувало під пильною увагою фіскальної служби. А і з погіршенням економічної ситуації, падінням обсягів надходжень до бюджету пасивні доходи як потенційний об'єкт оподаткування потрапили під особливий приціл. До пасивних доходів належать (ст. 14.1.268 ПКУ) - доходи, отримані у вигляді процентів, дивідендів, страхових виплат і відшкодувань, а також роялті.

Більшість пасивних доходів у 2015 р. оподатковуються виключно за ставкою 20%, незалежно від їх обсягу. Варто зазначити, що обов'язки із утримання та перерахування до бюджету податку на доходи фізичних осіб покладаються на податкового агента, який здійснює такі виплати. Банківські установи та кредитні спілки, які здійснюють утримання та перерахування до бюджету податку на доходи фізичних осіб із доходів, нарахованих у вигляді відсотків за вкладами, у податковій звітності (форма 1 ДФ) відображають загальну суму нарахованого доходу у вигляді нарахованих за вкладами відсотків, суму утриманого та перерахованого ПДФО до бюджету. При цьому деталізація сум доходів та податків по особах, яким були нараховані відсотки, не здійснюється. Таким чином, дотримується збереження таємниці банківського вкладу. Перерахування до бюджету податку на доходи фізичних осіб, утриманого із сум нарахованих процентів, здійснюється у строки, визначені Податковим кодексом України для місячного податкового періоду.

У разі дострокового розірвання договору вкладу (депозиту) та здійснення у зв'язку з цим перерахунку доходу у вигляді процентів за процентною ставкою, передбаченою умовами договору для таких випадків, податковий агент проводить перерахунок сум податку, утриманого з такого доходу.

Повернення надміру утриманих сум податку, що виникли внаслідок перерахунку, проведеного відповідно до абзацу першого цього підпункту, здійснюється шляхом зменшення сум податку, що підлягають перерахуванню податковим агентом за поточний та/або наступний податковий (звітний) місяць.

Слід зазначити, що оподаткування дивідендів не залежить від системи оподаткування, яку обрав платник податків. Відповідно до пп. 170.5.2 Податкового кодексу визначено, що будь-який резидент, який нараховує дивіденди, включаючи того, який сплачує податок на прибуток підприємств у спосіб, відмінний від загального (є суб'єктом спрощеної системи оподаткування), або звільнений від сплати такого податку з будь-яких

підстав, є податковим агентом під час нарахування дивідендів. У частині оподаткування дивідендів визначено дві ставки (табл. 1).

Таблиця 1

Ставки оподаткування дивідендів

Ставка	Коли застосовується
20%	Для доходів, нарахованих у вигляді дивідендів по акціях та/або інвестиційних сертифікатах, що виплачуються інститутами спільного інвестування
5%	Для доходів у вигляді дивідендів по акціях та корпоративних правах, нарахованих резидентами — платниками податку на прибуток підприємств, крім доходів у вигляді дивідендів по акціях, інвестиційних сертифікатах, які виплачуються інститутами спільного інвестування
Не включаються до складу оподаткованого доходу	Дивіденди, які нараховуються на користь платника податку у вигляді акцій (часток, паїв), емітованих юридичною особою — резидентом, що нараховує такі дивіденди, за умови, що таке нарахування жодним чином не змінює пропорцій (часток) участі всіх акціонерів (власників) у статутному фонді емітента, та в результаті якого збільшується статутний фонд емітента на сукупну номінальну вартість нарахованих дивідендів

Окрім цього, дивіденди, нараховані на користь фізичних осіб (у тому числі нерезидентів) за акціями або іншими корпоративними правами, які мають статус привілейованих або інший статус, що передбачає виплату фіксованого розміру дивідендів чи суми, яка є більшою за суму виплат, розраховану на будь-яку іншу акцію (корпоративне право), емітовану таким платником податку, прирівнюється з метою оподаткування до виплати заробітної плати з відповідним оподаткуванням та включенням суми виплат до складу витрат платника податку, тобто за ставками 15 та 20 відсотків (пп. 170.5.3 ПК).

Відповідно до підпункту 170.6.1 ПК, податковим агентом платника податку під час нарахування (виплати, надання) на його користь доходу у вигляді виграшів (призів) у лотерею чи в інші розіграші, у букмекерському парі, у парі тоталізатора, призів та виграшів у грошовій формі, одержаних за перемогу та/або участь в аматорських спортивних змаганнях, у тому числі у більярдному спорті, є особа, яка здійснює таке нарахування (виплату). Особливості оподаткування ставок податку на доходи фізичних осіб до доходів, нарахованих у вигляді виграшів, відображені у табл. 2.

Таблиця 2

Ставки податку на доходи фізичних осіб до доходів, нарахованих у вигляді виграшів

Вид доходу	Ставка, %
Доходи, що нараховуються податковим агентом у вигляді виграшів чи призів (крім виграшів, призів у лотерею)	30
Грошові виграші у спортивних змаганнях (крім винагород спортсменам — чемпіонам України, призерам спортивних змагань міжнародного рівня, у тому числі спортсменам-інвалідам)	15
Виграші у лотерею	15

Під час нарахування (виплати) доходів у вигляді виграшів у лотерею або в інших розіграшах, які передбачають попереднє придбання платником податку права на участь у таких лотереях чи розіграшах, не беруться до уваги витрати платника податку у зв'язку з отриманням такого доходу.

Оператор лотереї як податковий агент у терміни, визначені ПК для місячного податкового періоду, перераховує до бюджету загальну суму податку на доходи фізичних осіб із загальної суми виграшів (призів), виплачених за податковий (звітний) місяць гравцям у лотерею. Такі податкові агенти у формі 1ДФ відображають загальну суму нарахованих доходів та утриманого податку. Тобто у податковому розрахунку не відображаються відомості про фізичних осіб, які отримали доходи у вигляді виграшу, та не відображається сума такого доходу.

Порядок відображення доходів, нарахованих у вигляді відсотків, дивідендів, виграшів у лотерею у формі 1 ДФ наведено у табл. 3.

Таблиця 3

Відображення нарахованих і виплачених доходів у вигляді дивідендів, відсотків, виграшів у лотерею у формі 1ДФ

Вид доходів	Ознака доходу
Дохід у вигляді дивідендів (крім дивідендів, визначених у підпункті 165.1.18 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Кодексу) (підпункт 164.2.8 пункту 164.2 статті 164 розділу IV Кодексу)	109
Дохід у вигляді процентів (крім процентів, визначених у підпунктах 165.1.2 та 165.1.41 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Кодексу) (підпункт 164.2.8 пункту 164.2 статті 164 розділу IV Кодексу)	110
Дохід у вигляді виграшів та призів (крім виграшів та призів у державну грошову лотерею в розмірах, передбачених у підпункті 165.1.46 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Кодексу) (підпункт 164.2.8 пункту 164.2 статті 164 розділу IV Кодексу)	111
Сума доходів, отриманих платником податку у вигляді процентів, що нараховані на цінні папери, емітовані центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну фінансову політику, та на боргові зобов'язання Національного банку України (підпункт 165.1.2 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Кодексу)	125
Дивіденди, які нараховуються на користь платника податку у вигляді акцій (часток, паїв), емітованих юридичною особою — резидентом, що нараховує такі дивіденди, за умови, що таке нарахування жодним чином не змінює пропорцій (часток) участі всіх акціонерів (власників) у статутному фонді емітента та в результаті якого збільшується статутний фонд емітента на сукупну номінальну вартість нарахованих дивідендів (підпункт 165.1.18 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Кодексу)	142
Доходи у вигляді процентів на поточні банківські рахунки, за якими на користь фізичних осіб здійснюються виключно виплати заробітної плати, стипендій, пенсій, соціальної допомоги та інших передбачених законом соціальних виплат (підпункт 165.1.41 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Кодексу)	162
Сума коштів, отриманих як виграш, приз у державну грошову лотерею (підпункт 165.1.46 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Кодексу)	166

Доходи, отримані платником податку у вигляді плати (відсотків), що розподіляється на пайові членські внески членів кредитної спілки (пункт 170.12 статті 170 розділу IV Кодексу)	171
--	-----